

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.
Előfizetési ár:
Hegyedévre 2 korona 50 fillér. félévre 5 kor. Évesre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
hová a kéziratok címzendők

Hirdetéseket és nyilttérli közleményeket
a kiadóhivatal
mérésékel áron számít fel.

A bírói panasz.

A sokapjájú gyerek mérgegfogairól.

Igéretet tettem illetékes helyen, hogy a „Szentés és Vidéke”, — ahogy különben már évek hosszú sora óta tette, ezután sem fog személyek és helyi pártok ellen támadni. Ellenértékül kikötöttem, hogy az illetékes hely a maga sajtóját ettől szintén intse le.

A leintés vagy nem történt meg vagy nem akart megtörténni. A főispán hivatalos megyei lapja szélteben személyeskedik, ami felmenthetne az ígéretem alól.

Mégis — megvallom — nem szívesen megyek bele a bírói panasz a személyes természetű vonatkozásainak taglalásába s amennyiben belemenni kényszerülök, ezt csakis a legszükségesebb mértékig cselekszem, előrebocsátva, hogy senkit sérteni, senki személyéhez bántó cézzalatt közlélpni nem fogok.

TÁRCA.

Az ő gyermeke.

Utálok a sablont s irtózom a banalitástóktól. És ezért vagyok boldogtalan. Ami felett más egyszerűen átsiklik, az énnekem nyugtalan órákat okoz, amibe más néhány per alatt beletörődik, abba én madjnem belehalok. Legborzasztóbb azonban az, hogy magam sem tudom meghatározni, hogy mi az a sablon, hogy mikor és miben nyilvánul meg és hol vannak a korlátai. De úgy érzem hogy én előttem már mindaz sablon, amit mások cselekszenek. Sablonos dolog az, hogy az ember reggel fölkel, hogy déiben ebédel, hogy este lefekszik. De sablonos ez megfordítva is, vagyis sablon, szeriat éi az is aki este kei föl és reggel fekszik le. Sablonos: sőt banális az evés, az ivás, az alvás, és a házasodás is, sőt a sablonok sablona, maga a születés. Hogy pedig éini milyen sablon, arról nem is szeretek beszélni.

A személyes vonatkozású cáfolatba az kényszerít bele, hogy a híres bírói panasz legfőbb sérelemnek Herglöz főszolgabíró elejtését minősíti, akiről az igen tiszteletre méltó négy-apák azt állítják a panaszukban, hogy ő az egyetlen tisztviselő aki az alkotmányvédelem alatt állásának veszélyeztetésével exponálta magát, hogy ő, t. i. Herglöz a vármegye legkiválóbb tisztviselője s hogy a dorozsmai újság Szentésről kaptak figyelmét. Tést, hogy — ha ő Herglözöt nem jelölük, akkor a szentesiek mind Herglöz ellen fognak szavazni.

Ismétlem, — nem szívesen tárgyalok hirlapilag személyes vonatkozású dolgokat, az a négy orsz. képviselő ezen állításai rákényszerítettek a cáfolásra. Mert — ahány az állításuk, annyi a valótlanág is a bírói panaszban.

Herglöz volt dorozsmai főszolgabíró — őt magát hívom fel állításom mellett tanúságtételre — az alkotmányvédelem idején

Ezek után padig nem habozom kijelenteni, hogy a legnagyobb sablontól én se tudtam megszabadulni, mert a szerelem ellen hiába küzdöttem. Azaz nem jjsi küzdöttem ellenc. Gyönyörűséggel vetettem magam karjaiba s ő ültem, ha elkábultam tőle, mint a világ vándora a velenei éjzaka szépségeitől. Ma már banálisnak látom helyzetemet, ostobának a rajongásomat, esztelennek az odaadásomat, de akkor . . . akkor húsz esztendő voltam. Könnyelmű és fiatal, mindenben különböző ettől a barnahajú aggastyántól, aki egyre zsörtölődik a világ gazságai ellen aki s égbe kiáltó igazságtalanságot lát abba is, hogy az ember tíz óra után csak egy juthat be a lakásába, ha előbb a kapuban lefizesi a húsz fillért. — Tehát húsz esztendő voltam, három évvel idősebb Sárközl Etelnél, akinek szőke feje szebb és színesebb képeket varázsolt a lelkembe, mint Rubens csodás székeségel. És ezt a szerelem tevő, mondja a nóta.

Egy házban laktunk, sőt egy emeleten. Közvetlenül a mi ajtónk mellett volt az Ete-

soha nem exponálta magát állásának veszélyeztetésével. Nem is jutott abba a helyzetbe, hogy ezt tehesse. Egyszer — a parlamentnek Fábrius ezredessel történt szétkergettetése után — igaz, alkalma lett volna magát exponálni, de ezt ekkor sem tette, hanem, egy rendelet végrehajtása elől szabadságot kért és kapott és ezt a szabadságot az egész további alkotmányvédelem idején élvezte is, rábizván szolgabíráira, hogy — cselekedjenek a rendeletekkel szemben úgy, ahogy jónak látják.

Igen, hozzák tel ezzel szemben Herglöz mellett, — de ő az egyetlen megyei tisztviselő, aki kultagnak belépett az orsz. függetlenségi pártba. Ez igaz lehet; telelem erre. De mióta varnak himet a katona érdemére abból, ha a katona az első rohamra elhagyja zászlóját és átpártol az ellenséghez?

Az igaz, hogy Herglöz István dr. kiválóan becületes, hozzáféhetetlen köztisztviselő volt mindig. Ezt az érdemét senki el nem vitathatja. De azzal a pretenzióval, hogy ő volt

lék, s így gyakran megcsent. hogy mikor én kiléptem az ajtón, az Etelka mellett álltam s együtt tartottunk a lépcső felé. A folyosón különben is gyakran találkoztunk, de ha egy nap ötször is nyílt alkalmunk arra, hogy egymással beszélgessünk, bizony mi egy alkalommal se szűkölködtünk témában. Örökké álltunk a korlát mellett s Etelka ilyenkor azért se haragudott meg, ha a kezét kissé tovább és kissé melegebben szoritottam.

Egy dologról azonban még a szüleink se tudtak, valószínűn azért, mert ilyen irányba sohasé tévedt a gondolatuk. Az Etel szobája az enyém mellett volt, s ágyainkat csak a vékony fal választotta el egymástól. Este, mikor már teljes volt a söténd, megkopogtatam a falat:

— Etelka?

Existős csengésű hang mondta válaszul az én nevemet:

— Árpád!

Beszélgettünk. Sokáig, néha egészen hajnalig tartott ez a beszélgetés s soha hang

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

elien számtalan más és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értékesen stánzókat is kínálnak, kérjen mindenképp „Roche” orvosi csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co, Basel (Svájc)

Sirolin

Emeli az étvágyat és a lehelőt, megemlési a lehelőt, vándorol, újul kiadást.

„Roche”

Hajnalig orvosi csomagolást a grótyagóttól. — Árk. Svogranálit 6 — kizár.

volna ennek a vármegyének a legkiválóbb tisztviselője, merem mondani: ő maga sem lépett fel, mert hiszen éppen olyan jól tudja, mint ahogy sokan tudjuk, hogy hivatalos teendői ellátásában legkevésbé sem volt mintaszzerű tisztviselő, különösen 2-3 év óta, ami részben hosszas betegeskedésével is menthető ugyan, de mégsem tudható be teljesen ennek a betegeskedésnek. A járásában az utóbbi 2 évben elintézésre került hivatalos akták igazolhatják állításom helyességét, hogy az ő ügykörébe eső ügyeknek jelentékenyebb hányadát nem ő, hanem Borbély dr. szolgabíró intézte el.

Hogy pedig a dorozsmai urak Szentesről kaptak volna figyelemfelkeltést Herglöz elejtésére a tisztujtás előtt, ez egyszerűen és magyarárn mondva nem igaz.

A dorozsmai urak a múlt évi december 17-én tartott járási értekezleten határozták el Herglöz elejtését és azt, hogy ezen törekvésük támogatására az összes megyebizottsági tagokat felkéri. Ezt a határozatukat hivatalosan nyomban közölték a főispánnal, akit különben — megbízható értesülésem szerint — még a múlt évi október hónapban informáltak a szándékukról s közölték a szenteli megyebizottsági tagokkal is, külön evésben keresve meg a szentesi tizenkettes bizottság elnökét, Zsoldos Ferencet, hogy őket törekvésükben támogassák. Ezt a levelet és a járási értekezlet határozatának jegyzőkönyvi kivonatát terjesztette Zsoldos Ferenc elnök, kötelességszerűen, a szentesi tizenkettes bizottság értekezlete elé, mely aztán a járás kérelmének figyelembevételével javasolta a december 19-iki szentesi nagyértekezleten

Herglöz elejtését, amit ott el is határoztak.

Hogy a határozat illetően meghozatalát nem kevésbé befolyásolta az a körülmény, hogy Herglöz teljes munkaképtelensége címén az év elején maga kérte a nyugdíjaztatását, tehát a közszolgálat alól való felmentését, ez nagyon valószínű. Maga ez a nyugdíjaztatás iránt előterjesztett kérelme és az ahhoz csatolt orvosi bizonyítvány azonban olyan tartalmú, hogy itt — oknak felhozni, ezáltal még fölöslegesnek tartom.

A valótlanágok hosszú láncolata, tehát mindaz, amit a négy apák a bírói panaszban akár Herglöz dicsőítésére, akár elejtésének körülményeire nézve felhoznak. Amint hogy valótlanág az is, mintha a tisztujtás rendjén történt szavazásokra akár Csató Zsigmond dr. volt főispán, akár Mátyásfy Kálmán volt főjegyző irányítólag befolytak volna. Hiszen az első aljegyzői állás betöltésénél ez a két állítólagos darabont a főispán jelöltjére: Borbélyra szavazott le.

Nem, hogy állításukat cáfoljam, hanem hogy végtelen naivságukat kitüntessem, hozom fel a négy apák bírói panaszának azt a csudálatos passzusát, mely sérelmesnek mondja azt, hogy a szentesi nagyértekezleten a jelen voltak — mintegy hetvenen — nem jelöltek, hanem valósággal választottak. Nevezetesen minden állásra csak egy pályázót jelöltek, még pedig Herglöz helyére Gyárfást. Ezenfölül jelöltek a bizottságokba is tagokat és — oh, szörnyűségek szörnyűsége — végül becsületsszóval kötelezték

magukat megállapodásaik betartására.

Hát nem rettenetes ez?!?

De kérdezzék csak meg a panaszos apák X tetszésük szerinti vármegye közéletének vezető férfait, ha maguk is nem tudnák — vajjon nem-e azért szokás megyebizottsági tagoknak előértekezleteket tartaniuk, hogy ezen értekezleten a tisztujtásnál követendő eljárásukat véglegesen megállapítsák és ha megállapodtak és — többségben vannak — nem-e fognak mindenütt érvényt is szerezni az akaratuknak; nem-e fogják előzetes megállapodásaik betartását mindenütt a megállapodók szavatartásának oltalma alá helyezni? Kérdezzék meg magától Kelemen Béla főispántól, nem-e ez a szokás mindenütt és hogy nem ugyanúgy cselekedett-e ő is a legutóbbi bizottságalakításokat megelőzően nem hetvened, hanem csak ötöd-hatod magával?

Ugyan mire való volna az előértekezlet, ha nem arra, hogy minden kérdésben előzetes megállapodásra jussonak azok, akik abban résztvettek és megállapodásaikat diadaira vinni is igyekezzenek?

Valóban, az urak vagy nagyon naivok, vagy nagyon ostobának hisznek mindenkit, négyójükön kívül.

—is—

Két szájkosár-javaslat.

Megirtuk lapunk előző számában, hogy a koalíciót vezető nemzeti kormány, mely a házasbályszerződés elem kézdött a harcban született, most maga akarja megcsinálni a 2 év előtt hazaárulásnak, alkotmányfelforgatásnak mondott házassabályszerződés módosítását.

Most előttünk fekszik a kormány idevonatkozó tervezete hiteles formában.

milyen acélos erővel szorítom a mellemhez gyöngö testedet . . .

A fal mögül újra megszólítanak:

— Árpád, már alszol?

Főriadiok:

— Nem alszom, édesem.

— Pedig olyan furcsa dolgokat beszél-tél, össze-vissza, — szólt Etelka.

— Elgondolkoztam.

Ezek a beszélgetések az én emlékeim. Bár ne volnának emlékek! Feküdnék inkább most is a fal mellett, s hallgatnám a túlról felém csendülő hangokat! Csak a boldog valóság ne válnék soha emlékké!

Egy este ismét megkopogtattam a falat:

— Etlkám édesem . . .

— Árpád! Árpád! nagy újságot mon-dok, — hangzott a másik szobából.

— Igazan kíváncsivá tesz.

— Menyasszony vagyok!

Elsőtétül a világ. Levegő után kapkodtam s közben úgy ütöttem a fejemet a falba, hogy annak a falnak le kellett omol-nia.

— Nos, hát nem is érdekel, ki a vö-legényem? — kérdezte panaszosan Etelka.

— Nem!

Vége volt, mindörökké vége!

Azaz, éppen nem volt vége! A kö-zönséges, a banális szerelmi ügyeknek végük szakad a házaszággal, de én nem akartam

olyan édes boldogságot nem okozott mint az, amely tompán hangzott át a falon. Valami gyönyörű kábultság vett rajtam erőt s én úgy képzeltem, hogy aranyhajú királyleányával beszélek. Nem is csodálkoztam volna ha egyszer csak leomlik a minket egymástól elválasztó fal s a falon túl tündérbirda-dalom tűnik elémbe. Már láttam is a osodálatos mezőket, amelyeken aranyfényű patakok csobogtak végig s a patakokból, mint a gyémánt diadém a legzökébb hajból, kicsillog-nak a különböző halak naptól aranyozott fe-jei. Hátul emelkedik a palota, s karcsú tor-nyai ragyognak, tündökölnék. A kitar, arany-rácsos kapuban, hosszú, kibontott hajjal áll a királyicany s int nekem, hogy kövessem, hogy járjak elébe. Én térdre akarok ereszkedni előtte, de az inaim felmondják a szol-gálatot. Valami belső érzés azt mondja, hogy nem szabad megalázkodnom. Hiszen én va-gyok a férfi, a teremtés koronája. Dacosan vetem hátra a fejemet, és így szólok a királyleányhoz:

— Szeretlek tégedet. szépséges király-kisasszonyom, nem is tudnék élni nélküled. A boldogságom, a szerelmem, az álom te vagy! De férfi vagyok s így nem kívánha-tod, hogy könyörögjek érted, hogy térden csúszva könyörögjek szerelmedért. Én csak kitarom a karomat s ha szeretsz, mint a fulemle a vadrózsabokorba, te is e karokba jössz, s nem bánod, hiszen nem fajhat, akár-

banális lenni. Nem is tudtam volna. Én nem azért szerettem őt, mert ő is szeretett, ha-nem — ej azért, mert szerettem. Az tehát hogy ő más-hoz megy feleségül, nem változ-tathat ezen a szerelmen semmit. Az önéret-z? Bolond ember az, aki az önéretét föl-leje helyezi boldogságának. Az különben is sablon.

Igy gondolkoztam akkor s ennek a gondolkodásnak köszönhettem azt, hogy akit mas a banális ember csak egyszer veszít el, én többször is elvesztettem. Elmondom, ho-gyan.

Etelka színész nő volt. Mikor tehát férj-hez ment, nagy bánatomban azzal vigasztal-tam magamat, hogy e színésznőből maradt valami nekem is. Hiszen a színésznőhöz min-denkinck joga van. Kinek egy készorítás jut, kinek egy csók, egy valakinek pedig minden. Az erer arc közül, gondoltam, egyik majd rám is fog mosolyogni. Bolond abrán-dozás volt. Etelka férjhez ment és ott hagyta a színpadot. Ekkor vesztettem el őt másod-szor.

Most megint másban reménykedtem. Azt hittem, hogy Etel, mikor arra a kövér kis fiskálisra ceett a választása, nem a szí-vére. hanem az észére bálgatott. Minthogy pedig annak anyagi viszonyai meglehetősen zűléáltak voltak, bizonyosan számítottam arra hogy Etel nem nyomorog vele. Nem úgy történt. Mikor pénzre volt szükségük, Etel

Köszönetet ad és okulás kedvéért mindjárt utána iktattja a Tiszta István-féle 1904 november 16-ki tervezetet, amint következik: A most tervezett egyszakosos módosítás:

Százötven jelenlevő képviselő írásban benyújtott kérelmére, ha ahhoz az elnök is hozzájárul, a Ház az elnök indítványára elrendelheti valamely tárgynak sürgős tárgyalását és az ülés tartamának meghosszabbítását. A sürgős tárgyalás elrendelésére vonatkozó indítványnak a tanácskozási idő tartamára is ki kell terjednie. Az indítvány akkor is előterjeszhető, ha az illető tárgy felett a tanácskozás megkezdődött. Az indítvány fölött a Ház legközelebbi ülésének kezdetéhez határozott. A szavazásnak másnapra való elhalasztása nem kérelmezhető. Az indítványhoz legfeljebb négy képviselő szólhat és addig az ülés nem osztható el, amíg a határozat meg nem hozott. A tanácskozás ideje megszakítható és a megszakítást nem számítva, napi tíz órára terjedhet. Ezt meghaladó tanácskozási idő csakis később, ugyancsak százötven jelenlevő képviselő írásban beadott kérelmére, az elnök hozzájárulásával s ennek indítványára újabb határozattal a beadott szavazatok legalább kétharmadával rendelhető el. Az ilyes tanácskozási idejére vonatkozó határozatok a határozat hozatalát követő üléstől kezdve lépnek hatályba. Sürgős tárgyalások esetén a házszabályok a következő változással nyerne alkalmazást:

Elnök előterjesztéseit, úgy a kérények és irományok bemutatását is, a napirend tárgyalására eltelt idő után teszi meg. Ugyanígy a napirend tárgyalására szánt idő elteltével tétetnek meg az indítványok és interpellációk, terjesztnek elő a bizottsági jelentések és hitelesítik az azzai ülés jegyzőkönyve is. Az elnök megengedheti, hogy indokolt esetben napirend előtti felszólalások tételesen, vagy sürgős interpellációk terjesztésnek elő.

Amennyiben az elnök az e tárgyban hozza intézett kérelméhez hozzá nem járul, a kérdés feletti döntés az elnök bejelentése alapján csakis a napirend tárgyalására

szánt idő eltelté után történhet meg. Zárt ülés is, amennyiben annak tartásához az elnök nem járul, csupán a napirendre szánt idő eltelté után tartható meg. A tárgytól való eltérésnek sürgős tárgyalás esetében nincs helye és ily kérelem elő nem terjeszhető.

Szavazás előtt a kérdések mikénti feltevése felett a Ház egyszerű szavazással dönt. A napirendre tűzött tárgy általános tárgyalása befejeztével és a javaslat általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadottnak, a javaslat részletei felett, színtűgy a javaslatl kapcsolatos minden indítvány, ellenindítvány és módosítvány felett is névszerű szavazásnak csak akkor van helye, ha ennek elrendelését száz jelenlevő képviselő kívánja.

Ezekben az esetekben csak az elnök által, vagy száz jelenlevő képviselő benyújtott kivanatára rendelhető el a szavazásnak másnapra való áttétele.

Egyszerű szavazással a szavazatok megszámlálását szűz tag kívánhatja. Egyszerű szavazással a szavazás előtt öt perces szűnet kívánásának nincs helye. A szavazás megkezdése előtt az indítványok és módosítványok újra felolvasásának szükségessége felett az elnök szűz hatáskörében dönt.

Az elnök jogszerű, ha azt tapasztalja, hogy a házszabályok 215. §-ának a), b) és c. pontjaiban körül írt felszólalási jog képviselő részéről csakis a tárgyalás menetének megakasztása céljából vétetik igénybe, a Házhoz kérdés tényszerűen az iránt, vajjon nem látna-e szükségessé az elnököt arra felhatalmazni, hogy a sürgősnek minősített tárgyalás tartama alatt, annak megszakításával, a szűz a házszabályok 215. §-nak a), b) és c. pontjai alapján csak az esetben adjja meg, ha a felszólalás szükségességét a maga részéről is indokoltnak látja. Az elnök ezen kérdése felett a Ház vita nélkül, egyszerű szavazással dönt. Az egyszer megadott felhatalmazás a sürgősnek minősített tárgyalás befejeztéig érvényben marad és ezen idő alatt a házszabályok 215. §-nak a), b) és c. pontjaiban körül írt felszólalások, amennyiben az elnök a napirendre szánt idő alatt az engedélyt meg nem adta, csakis a napirend tárgyalására szánt idő eltelté után történhetnek meg.

Ennek a szakasznak intézkedései csakis a jelen országgyűlés alatt megalkotandó általános választói jogról szóló törvény alapján egybehívandó új országgyűlésen lépnek életbe. Azt megelőzőleg a jelen országgyűlés tartama alatt egyedül a költségvetési, illetőleg a költségvetési felhatalmazási javaslatok, továbbá az általános választói jogra vonatkozó törvényjavaslatok tárgyalásánál bírnak érvényenytel.

Ezzel szemben az 1904. november 18-én a képviselőházhoz benyújtott, Tiszta István-féle házszabálymódosító tervezet szövege azoszerint ez:

„Tekintve, hogy a jelenleg érvényben álló házszabályoknak égető szükségét képező reformja a képviselőház egy része által kiállításba helyezett rendszeres obstrukcióval szemben a jelen házszabályoknak hatályban maradása mellett meg nem valósítható, minéltoyva a 21-es bizottság megválasztása előtt ideiglenes hatálylyal új módosításokat kell a házszabályokon eszközölnünk, melyek az egész munkát sikerét biztosítsák, határozza el a Ház, hogy a tárgyalás előtt levő indítvány feletti érdemleges határozathozatal a jövő ülészakra halasztja és az elkészítendő új házszabály életbeléptéig, de legfeljebb egy évig terjedhető hatálylyal — és annak világos kikötése mellett, hogy az alábbi rendelkezések hatálya alatt csak az 1908. évi államháztartásra vonatkozó és azzal kapcsolatos javaslatok, beleértve a Horváth-Szalvonorozsoklak kötéendő pénzügyi egyezményt is és az 1908. évi és a folyó évinél nem magasabb újonclet-szám megállapítására és megajánlására vonatkozó javaslatok, valamint a házszabályoknak olyan módosításai tárgyalható, mely a kiottúrt az appropriációk és indemnítási törvényjavaslatok

kivételével más törvényjavaslatok érdemleges tárgyalásánál nem hozza be — a létező házszabályokat akként egészíti ki, illetőleg módosítja, hogy az elnöki előterjesztések tárgyában s a benyújtott törvényjavaslatok előzetes tárgyalását illetőleg a Ház legfeljebb két szűznek meghallgatása után egyszerű szavazással dönt és ez alkalommal a törvényjavaslat előzetes tárgyalásával megbízott bizottságnak jelentésének beadására záros határidőt tűzhet ki, az egyes javaslatok tárgyalásának megkezdésekor, vagy azok tárgyalása közben 50 képviselőnek az elnökhöz írásban beadott indítványára vita nélkül, egyszerű szavazással meghatározhatja az azok letárgyalására szánt időt, melynek letelte után tovább tanácskozással vagy bárminő kérdés közbevetésének helye nincs, az összes határozatok vita nélkül, egyszerű szavazással s a 228. §. 4., valamint a 230. §. 2. bekezdésének hatályon kívül helyezése mellett hozhatnak meg s az ülés el nem osztható, míg a javaslat részleteiben is le nem tárgyalatott, a 208 §. utolsó bekezdése hatályt veszti. Minden utes a napirendre tűzött javaslat tárgyalásával veszi kezdetét e tárgyalás semmiféle okból és czímen a napirend tárgyalására szánt idő letelte előtt meg nem szakítható s a 196., 197., 204 és 206. §§ okban körülírt teendők ezen idő letelte után az ülés végén intézendők el, a 207. és 223. §§-okban a tárgytól való eltérés kérésére valamint zárt ülés megtartására vonatkozó határozományai hatályon kívül helyeztetnek, a elnök a 215. és 226 §§-ok alapján való felszólalást — ha ilyen felszólalások az idő kihasználás céljából történnek — egyáltalán megtiltja, végre, amennyiben a 255. §-ban említett rendezavarás, valamint az elnök elleni engedetlenység egyéb eseteiben azonnali intézkedés szükségese forogna fenn, az elnök azt vagy azokat, a ki vagy akik a rendezavarást vagy engedetlenseget folytatják, a képviselőházból kitiltja s ezen határozattal, valamint a Háznak a mentelmi bizottsághoz teszi át, melynek a 255. §-ban körülírt rendszabályoknak a rendezavarokra és engedetlenkedőkre való alkalmazását célzó indítvány a Ház legközelebbi ülésében a bizottság többségi s esetleg kisebbségi előadójának meghallgatása után vita nélkül, egyszerű szavazással döntendő el. Végül a kiállítás hatálya alatt álló képviselő a kiállítás tartamára eső tiszteletdíját elveszti, az országgyűlés épületébe be nem léphet s e tilalom áthágása, mint újabb engedetlenység, a 265.-ban körülírt eljárás alá esik.”

Az említett 228. és 230 §. a jelenlevők megszámláltatásáról s az egyszerű szavazás előtt való 5 percz szűnet kötelező megadásáról, a 208. az ülés idejének egy órával való meghosszabbításáról, a 196., 197. a jegyzőkönyv-hitelesítés és az elnöki előterjesztések idejéről, a 204. a sürgős interpellációkról, a 206. a napirend előtti felszólalásról, a 226. a kérdés feltevése előtt való tanácskozásról szól.

Teasék most már a két házszabálymódosítást összehasonlítani. Aki a Tiszai indítványt rosszabbnak tartja, mint a koalíciós, az is hazadarul. De azért — ugyebár — érdemes volt az erkölcsi és anyagi javak romboló nemzeti küzdelmet végigharcolni.

Zürzavar a munkásbitosítás terén.

A betegsegítésről és balesetbiztosításról szóló 1907. évi XIX. törvények végrehajtásánál súlyos zavarok támadtak, mert a törvényhozás elhírtelenedte a törvény életbeléptetése idejének meghatározását. A törvény előkészítő ánkéten S z t e r e n y i József államtitkár nyilatkozta kifejezett aggodalmát, vajjon elég idő marad-e a törvény végrehajtásának előkészítésére, ha azt már 1907 július elején akarják életbe léptetni.

Az összes érdekeltek akkor egyetértettek abban, hogy már július 1-étől kezdve az új törvény alapján működésnek a pénztárak és talán ez volt oka annak, hogy a törvény szövegében mellőztek az előrelátó ávatosságot és nem a kereskedelmi kormányt

megint visszatér a szinpadra s ő keresett a férjnek. mert szerettem. En azonban őt újra elvesztettem.

Ekkor már csak egy reményem maradt. Azt gondoltam, hogy a szerelmüknek nem lesz gyümölese. Elvégre a férfi mögött már megleshetösen viharos ifjúság volt, a nő pedig gyöngye, mint a lilium. Megvallom, kisé őhajtottam is, hogy ez a szerelem meddő maradjon.

Es a multkor, midőn hosszú utazásomról hazatérve, meglátogattam őket, az Etel férje fogadott. Az asszony fekdűt, nem jöhetett elem. A férfi arsan széles mosoly ült, egy vezetett egy kis négy kerekű kocsihoz. Kemegeye követtem. Óvatosan húzta fíre a kocsi piros függönyét, s szinte diadalmasan mondta:

— Idézzél! — a tekintetéből látszott, hogy a kis fiaklából a világ egyik legboldogabb embere lett.

A kocsiban pufók arcu kis baba fekdűt. Se szép, se csunya, mint a legtöbb gyerek. Bizony es igazán nem tudtam volna megmondani, vajjon mi lesz belőle egykor: szép karcu, szőke leány, mint az anyja, vagy fekete, göndörhaju, kövér su, mint az apja.

A szememet különben is elborították a könyvek. Hiszen az ő gyermeke volt, az ővé, akit most már egészen elvesztettem.

Kálnoki Lajos.

bizták meg azzal, hogy a törvény életbeléptetése idején, záros határidőn belül, maga szabja meg a szükséges előkészületek befejezése után.

A törvény életbeléptetése óta több mint félv év telt el, de azért a munkásbiztosító pénztáraknak még nincsenek az alapzabályai, a kerületi választott bíróságokat végleg még máig sem alakították meg, a minék következtében a betegségi és baleseti járadékok körül támadt vitás kérdéseknek máig sincs illetékes fóruma, a hol azokat törvényes utat elintézhették.

Igaz ugyan, hogy a kereskedelemügyi minisztérium a törvény életbeléptetésére vonatkozó rendelkezéseknél többé-kevésbé gondoskodott arról, hogy az új törvény és az egyelőre érvényben hagyott régi alapszabályok között mutatkozó ellentmondást a gyakorlatban lehetőleg kiküszöböljék. Amde ez még sem akadályozhatta meg azokat a súlyos zavarokat, a melyek az átmeneti időben az új törvény imperatív rendelkezései folytán irányt adó utasítás nélkül szükségszerűen kellett, hogy bekövetkezzenek.

A betegségi és balesetbiztosítás egyenlősége, mint egyik kiváló alkotása a törvénynek a mely a európai munkásbiztosításterén egyedülálló újítás, már magában vége megérdemelte volna azt az előzetes firdogot, hogy a végrehajtás körül bekövetkező komplikációkat, minden félreértést kizáró utasítás által kizárják.

A törvény 1. és 3. szakaszai ugyan felsorolják az üzemek jellegét, a melyek betegségi vagy balesetbiztosító bejelentésre kötelez nek azért még ma is számtalan esetben sem az érdekelt munkaadó, sem az illető pénztár nem tudja határozottan eldönteni, vajjon az illető üzem, munka, vagy vállalat csak betegségi, vagy csak balesetbiztosító, vagy mindkét bejelentésre kötelezett-e.

Ha a végrehajtott rendelkezésben az üzemek jellegének meghatározásán kívül taxatív magukat az ipari életünkben előforduló egyes üzemeket, munkákat és vállalatokat neveztek volna meg betűsoros sorrendben, már a bejelentések körül is óriás zavarokat is lehetett volna kerülni.

Több mint fél év után ma sem áll másában a pénztáraknak azokat a nagy társadalmi rétegeket befogadni, a melyeknek az új törvény 7. és 8. szakaszai módot nyujtanak arra, hogy önkéntes tagság útján részesülhessenek a törvény jótéteményeiben.

Számos nagyobb vállalat, a melynek igazgatósága Budapesten székel, de állandó, vagy időközli üzemét az egész országra kiterjeszti, ideértve az egyes minisztériumok főhatóságai alá tartozó vidéki üzemeket és munkálatokat, továbbá az egyes katonai parancsnokságoknál iparszerű munkára alkalmazott polgári egyneként illetőleg, még ma sem képesek eligazodni a törvény 120. szakaszán, a melynek B. pontjában meg van engedve, hogy "oly vállalatok alkalmazottai, melyeknek üzeme különböző helyeken való időleges munkatejesítésre is kiterjedt, ezeket az iparüzlet székhelye szerint illetékes kerületi munkásbiztosító pénztárnál is biztosíthatják."

Az ipari göcponkokon szervezett kerületi pénztárak területén megbetegedett, vagy baleset folytán sérült tagjait a megkívánt gyors ellátásban részesíteni, mert az országos pénztár kötelekbe tartozó összes tagoknak még nincsen egységes tagkönyvük, a melylyel segítségére való jogosultságukat az ország bármely helyén és bármikor is igazolhatják. Ez az oka annak, hogy a kerületi munkásbiztosító pénztárak egyelőre idegenkednek attól, hogy az illetékes kerületi területek körül dolgozó munkások bejelentését is elfogadják.

Sok visszafelé fordult okot a betegségi és balesetbiztosítás egyesítését folytán mindkét biztosító ágra bejelentett munkások bérének és keresetének megállapítása.

Betegségiükre kötelezték csak azok lehetnek, a kiknek bére, illetve törzseresete a napi nyolc koronát meg nem haladja. A bér, illetve törzsereset alatt itt csak a rön-

des fizetést kell érteni, tekintet nélkül a lakására, jutalmára, vagy egyéb mellékeresetre. A balesetbiztosításnál ellenben a munkásság mindencimen kapott összes jövedelmét be kell jelenteni, mert ez alkotja majd a munkás járulékkivetésével, mint az esetleges kártalanításnál a számitás alapját. Még inkább komplikálja a kérdést az a káromunka, a hol a bér és kereset csak hetek, sőt hónapok múlva állapítható meg.

Ha ehhez még hozzávesszük azt, hogy például Budapesten a esonka hét a járulékkivetéseket tekintve egészen hétköznapmunka is így ama munkás után, a ki csak egy napot dolgozott egy héten át egész heti járulékot kell fizetni, noha a napibérétől a heti járuléka fele igazságosan le nem vonható: elképzelhetjük azt a sok nehézséget és félreértést, a mely munkás, munkaadó és pénztár között támad, ha a törvénynek és alapszabályoknak pontosan akarnak megfelelni.

A törvény egyik legzebb alkotása a 60. és 61. szakaszok, a melyek egyrészt lehetővé teszik, hogy a munkást még a bejelentés elmulasztása esetén is azonnal az összes segítségben részesíthessék, mert a segítségre való jogosultságot nem a bejelentéstől, hanem a munkabálopéstől teszi függővé. Tehát csak a munkaviszony fennállását kell igazolni, hogy a segítség azonnal folyósítható legyen. A munkaviszony igazolása azonban már nagyobb nehézségekbe ütközik, mert az a munkaadó, a ki elmulasztotta alkalmazottját bejelenteni, következményektől való felelőtlenségben inkább letagadja a munkaviszony fennállását és ezzel illuzióssá teszi a tervezett gyors segítségnyújtást.

A munkából való kilépéssel megszűnik a munkás tagsági joga is. E rendelkezésnek célja az volt, hogy bizonyos feltételekhez kötvén a passzív tagságot, megnehezítse a frofessionátus betegnek visszaéléseit, a kik csak azért állanak néhány napra munkába, hogy passzív taggáuk révén közvetlenül a munkából való kilépésük után teljes 26 hétig újra meg segítségben részesüljenek.

A gyakorlatban azonban ez az egyébként üdvös törekvés rengeteg sok zaklatással jár.

Ha a munkás megbetegszik, természetesen, hogy kimarad a munkából. Ilyenkor a pénztárak az illető munkást a munkából kiléptetnek tekintik, mert a munkaadó azon a napon jelenti ki a pénztárból az illető munkából kimaradt. A munkaadó csak napokkal, vagy hetekkel később, sőt néha egyáltalán nem tudja meg azt, hogy miért maradt el az illető munkás a munkából. E miatt, kivéve az üzemi baleseteket, a legtöbb megbetegedéstől a munkaadó megtagadja ama igazolvány kiállítását, a mely a megbetegedése idejére a munkaviszony fennállását bizonyíthatná. E miatt van azután az a tömegtelen sok panasza egyrészt a beteg munkások részéről, a kiknek tagsági jogosultságát csak sok utánjárással lehet megállapítani, valamint a munkaadók részéről, a kik ellen naprenden van a kihágási eljárás a munkaviszony fennállásának jogtalan igazolása, vagy az igazolás jogtalan megtagadása miatt.

A balesetből folyó kártalanításnál követelt eljárás szintén hozzájárul ahhoz, hogy munkások és munkaadók elkeseredés növekedjen a rendszertelenség miatt, a mely ezt az eljárást jellemzi. A munkaadó, a ki a szavatossági biztosítás fontartásáról nem gondoskodott, rémülettel tapasztalja, hogy az üzemében előfordult bármely baleset miatt a törvény 81. szakasza alapján megbizottjának mulasztása miatt a balesetből eredő összes járadékok és költségek megtérítését követelik tőle.

De ezenkívül számtalan szakasza a törvénynek várja végrehajtását a nélkül, hogy érvényüket a végrehajthatóság elkerülték föl-függesztették volna. Csak a közvetlenül érdekelték, a kik pedig óriás számmal van-

nak, tudják, hogy az új munkásbiztosító törvény, a melyre oly büszkén szoktunk hivatkozni, eddig mennyi keserűséget, bajt és kárt okozott nekik. Itt az ideje tehát, hogy felsőbb helyen a törvény gyors és alapos végrehajtásához fogjanak. Mert ha a tájékoztatás még sokáig tart, könnyen elérkezhet az az idő, a mikor az általános elégedetlenség nyílt kitorfés halomra dönti a szép reményekkel megindult nagy szociális alkotást.

Ujdonságok.

Szentes, 1908. Január 19.

— **Emlékeztető.** Szentes város képviselőtestülete f. hó 21-én, holnap déljelől 9 órakor közgyűlést tart a túl a kurcal tanácskozó teremben.

— **Küldöttég-járás.** Cicatriciá Lajos dr. alispán, Mátéffy Ferenc dr. polgármester és Bugyi Antal főjegyző f. hó 16-án délben Budapestre utaztak. Utazásuk egyik célja ugyan az, hogy Szeged városnak a harmadik egyetem felállítását Szegedre kérő nagy küldöttégéhez csatlakozzanak az alispán Csongrádvármegye, a polgármester és főjegyző pedig Szentes város képviselőtestületében, mely küldöttég tegnap tiszteltt a kormányelnöknél és a közoktatásügyi miniszternél. Ezzel a céllal azonban úgy az alispán, mint Szentes polgármestere és főjegyzője más célokat is kötöttek össze és éppen ezért utaztak fel korábban. Nevezetesen eljártak, ugyanezen alkalommal a közoktatásügyi minisztériumban annak érdekében, hogy a miniszter a mai főgimnázium épületét és telkét engedje át a kultúrpalota és a polgári leányiskolának a polgári leányiskolának a Kardos-féleportával és az e lőtte levő térrel kiegészített mal telkén, építse fel az új főgimnáziumot aminek elősegítésére a kultúrpalotára államilag szánt 50000 koronából 25000 koronát visszaengednének, míg a fennmaradó 25000 K. mostani gimnázium megfelelő átalakítására fordítatnák. Eljártak továbbá a kereskedelemügyi minisztériumban azért, hogy a minisztérium állapítsa meg végre — Szentes érdekei figyelem vételével a szentes-vásárhelyi és az orosháza-esongrádi vasúti érdekeltégeknek a Szentes állomás fentartásához való hozzájárulás mértékét és végül eljártak a földmívelésügyi minisztériumban a szentesi állategészségügyi körzeteknek végre valahára való megállapítása ügyében. Mind e minisztériumoknál az alispán is támogatta a szentesieket, akik Molnár Jenő képviselőt is felkérték, hogy hozzájuk csatlakozzék.

— **Februárban soroznak.** A képviselőház véderő bizottságának a napokban tartott ülésén, mely elé az 1908. évi ujoncjavaslátot terjesztették, Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter kijelentette, hogy a javaslatok elintézése égetően sürgős, amennyiben az idén márfebruár hónapban megkezdődik a sorozás.

— **A munkás biztosítási törvény.** A kereskedelemügyi minisztériumban a napokban kezdte meg egy szakbizottság annak a rendelet tervezetnek a tárgyalását, amelyet Kosuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter a munkás-biztosító pénztárak szavatolásának, valamint statisztikai és egyéb nyilvántartásainak tárgyában készített. E rendelet után még ebben a hónapban a munkás-biztosítási választott bíróságok szervezeti és eljárás szabályzata kerül tárgyalás alá. Készen van eze-

ken kívül a rendezésére való bejelentésüket szabályozó bizottságot tervezet, a munkásbiztonsági hivatal ügyviteli és fegyelmi, valamint keselési szabályzatának, ugyancsak az országos pénztár első veszélyességi táblázatának tervezet és munkában van a kerületi, vállalati és magánegyesületi „pénztárak” új alapszabályainak tervezete.

— **Megtadagott kérelem.** Tápé község képviselőtestülete már egy esztendeje felirt a belügyminisztériumhoz, kérve, hogy a négyezer lakosságú község közbiztonságának megőrzése céljából, a csendőrből álló állandó őrsöt állítson fel a községben. A község hajlandó lett volna a csendőrárg részére lakanyat építtetni. A belügyminisztériumban egy álló esztendeig hevert Tápé község kérvénye, amíg most végre elintézték, de úgy, hogy nincs benne köszönet. A belügyminiszter ugyanis a község kérelmének teljesítését kéreken megtadagta.

— **Gazdasági szakoktatásunk reformja.** A földmivélségi miniszter tavaly mind a négy gazdasági tanintézetet akadémiái rangra emelte. Bevezető munkát volt ez gazdasági tanügyünk teljes átreformálásához, melyet a miniszter tervebe vett. Néhány földmives iskola gazdasági középiskolává alakítanak át így első sorban a kecskeméti földmives-iskola átalakításának a munkálatát vannak foganatba véve. Az ország északi-keleti megyéiben, földmives iskola egyáltalán nincsen s miután ott ezen intézmény hiánya nagyon is érezhető, Darányai földmivélségi iskola kiván ott fölláttani.

— **Felolvasás a református körben.** A református körben a mai napon felolvasást tartanak a központban Tarnóczy Lajos hittanhallgató és Sima László; szavalt D. Tóth Etel; — a felsőparton felolvasnak: Baróthy István és Varga Béla. A felolvasás a központban délután 4 órakor, a felsőparton délután 5 órakor kezdődik.

— **Törvényjavaslat a cigányokról.** Nem sokára — végre — egy olyan törvényjavaslat fog a képviselőház asztalára kerülni, mely egy darab Ázsiát szünt meg Magyarországon. A törvényjavaslat, mely már kézen fekszik a belügyminisztériumban — mint hírlék, aprilis közepén tárgyalják. A cigányok olyan sokszor fogatott kérdéseket iparkodik megoldani ez a javaslat nem annyira jogi, mint inkább emberbaráti alapon. Alapszámja a törvényjavaslatnak az, hogy mivel a cigányok olyan vadságban élnek, szabagságuk megfosztása után kell a cigányokat emberi jogok célérésére képecské tenni. Hazánk területén mintegy 30000 cigány vándorol tervszerűen. Őt vajdaságra osztották az országot s időszakonként felváltják egymást. Ez által a hatóságok felügyeletet nem gyakorolhatnak a körbe cigányok felett. A törvényjavaslat első célja tehát nem is lehet az, hogy megállapítsa a cigányok helyi illetőségét. Az első cél, a cigányokat össze toborozani s a családokat különválasztani. Másodszorban a családok különválasztását tűzte célul a javaslat. Az ország legtöbb kisközsége kap egy cigány családot. A község előjárósága pedig gondoskodik arról, hogy a házi cigány állandóan felügyelet alatt legyen s könnyebb munkát kapjon, amiért járó bér után úgy 6 magamint családja megélhet. Miután pedig így szem előtt tarthatók a cigányok, az állandó lakhelyhez kötöttség erőszakos úton és végrehajtható. Az őregebb cigányok így élnek hatóság felügyelet alatt. Iparra, vagy egyébre nem kényszeríthetők. Ezért nehéz elhinni, hogy sikere legyen a javaslat azon részének, mely az ifjabb nemzedékről intézkedik. Elemi iskolai elvívzése után a cigányokat más nagy községre küldenek, ahol iparos mesterek keze alá kerülnek. Miután pedig így kezdte életvilágjának elejét, a

törvényjavaslat szerint, nem szükséges erősebb felügyelet az akként kioktatott cigányokra. A törvényjavaslat értelmi szerzője: Bajcsy László községi jegyző.

— **Gazdabál.** A csongrádmezei gazdasági egyesület fiatal gazda tagjainak az egyesületi könyvtár alaptá jává rendezett ideibálja február 1-én lesz a színházteremben. A gazdabál évről-évre a legkisebb vagyonossá farsang évadunknak és bizonyára az lesz az idén is, amiben különben a rendezőség előre is serényen faradozik. A bál meghívottak már szétküldötték és a rendezőség ezúton kéri fel azokat, akik meghívott elnézésből talán nem kapnának, de erre igényt tartanak, hogy ez iránt bizalommal forduljanak az egyesület titkári hivatalához, vagy a rendezőség bármelyik tagjához. A bál alkalmakor díszes táncrendlép meg a hölgyeket, mely egyik kedves emléke lesz bizonyára annak a mulatságnak.

— **A Tápéi iskolák államosítása.** Tápé község képviselő testülete, a legutóbb tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a községségi iskolák államosítását kéri a közoktatásügyi kormánytól. A képviselőtestület ezt a határozatot egyhangúlag hozta és az előjárásig anyomban megteszi az iskolaállamosításra való kezdőlépéseket a kir. tanfelügyelőnél.

— **Teasztély.** A jótékony nőegylet legközelebbi teasztélye f. hó 22-én lesz a kaszinóban. Az estélyen zúttal, a vendégek szórakoztatására közreműködnek: Popp Magor Ida úrhölgy és Rácz Viktor főgimn. tanat. Az estélyen egyleti tagok által bevezetett vendégeket is szívesen látnak.

— **Plurális választói jog.** A „Népszava” állítólag hiteles forrásból származó kimutatást közöl a belügyminisztériumban készülő választói jog reformról. E szerint a reform minden 24 éves irni-olvasni tud embernek megadja a szavazati jogot, de bizonyos kategóriáknak kettős szavazatot juttat. Ez utóbbiak a következők: 1) A földmivélségi népségből: a) földbirtok legalább 15 kat. holddal; b) haszonbérli legalább 20 korona III. oszt. kereseti adóval. — 2) A bányászattal, iparral és kereskedelemmel foglalkozó népességből. a) önálló iparosok és kereskedők iparigazolvánnyal vagy engedéllyel; b) legalább 3 év óta ugyanazon munkaadónál alkalmazott banya munkások, szaképzett iparosok és kereskedő-segédkek. — 3) Legalább 4 osztályú gimnáziumot, reáliskolát, tanítóképzédt, vagy ezekkel egyenrangú iskolát végzett egyének. A statisztikai adatok így oszlanak meg: A 24 éven fölüli irni-olvasni tudók száma 2621.894, ebből magyar 1.608 779, nemzetiségi 1.013.116. — Kettős szavazattal felruházandók száma 757.666, ebből magyar 492.793, nemzetiségi 264.873. — A szavazatok összes száma 3.879.560, ebből magyar 2.101.572, nemzetiségi 1.277.988. A „Népszava” még azt írja, hogy az új kerületeket kikerekítették, vagyis mindenütt új alkották meg a kerületeket, hogy lehetőleg leszállíthassák a kerületben levő munkások és nemzetiségi választók szavazatait. Az összes szavazatokból 1.144.691 munkás szavazattal szemben áll 2.156.000 vagyonos és polgári osztályhoz tartozó férfi szavazata. Van ma Magyarországon 24 éven felüli összesen 3.895.541. Ebből irni-olvasni tud anyanyelvén 2.621.891, nem tud irni-olvasni 1.273.647, akiknek tehát nem lesz szavazati joguk. A választókerületek kikerekítése lehetővé teszi azt is, hogy a nemzetiségi választók alig 50—60 kerületben alkothassák többséget. Félhivatalosan természetesen megcá-

fojják a „Népszava” értesüléseinek hiteltelenségét, de úgy tudjuk, hogy a szociáldemokrata közlönyben megjelent táblázat tényleg ama nyolc tervezet közül való, melyeket a minisztérium a választói reform dolgában készítettett.

— **Hangverseny.** A református kör és református énekkarnak, táncmulatággal összekötött és a f. hó 26-ra hirdetett hangversenyére, melyet a színházteremben tartanak, a meghívottak már szétküldték. Most hát alkalmunk van az érdekes és változatos műsorú estély programját is közölni a következőkben: „Csokonai dalok” énekl a református férfiak. — Losonc v. gromlása, cimbalmon játsza Kiss Károly. — Műdalok, énekl Jakó Etelka kisaasszony, zongorán kíséri Szemeray Zsigmond. — Költőemlékek, felolvassa Szabolcska Mihály. — Finn dal, énekl a református vegyeskar. — Melodráma, előadja Zsoldos Ferencné úrnő. — Vigaszavaltat, előadja Baróthy István. — Népdalok Dankó Piattól, énekl a ref. férfiak. A hangverseny esti fél 7 órakor kezdődik és befejezőjéig a Szépe-féle díszletben válthatók előre.

— **Egy öreg honvédtiszt halála.** Egy öreg, 48-ki honvédtámadnagynak, alsójáról özv Pápay Gábor nyug. közigyező f. hó 18-an, élete 86-ik évében bekövetkezett haláláról kapunk a napokban szomorú hírt. Temetése f. hó 18-an volt s a halalestről a gyászoló család a következő jelentést adta ki:

Alólrítottak fájdalomtelt szívvel tudatják, hogy a feledhetetlen édesapa, após és nagyapa, alsójáról özv. Pápay Gábor 1848—49-ki honvédtámad és nyug. közigyező, 86-ik évében, végegyelvényében, f. hó 18-an d. u. 5 órakor rövid szenvedés után elhalálozott. Hült teteme a Céház utca 5 számú ház-ból, az ev. ref. szertartás szerint e hó 18-an délután fél 3 órakor fog a középső temetőben atadni az anyaföldnek. Isten angyalai örökkéjelenek felette és mint szeretetre méltó jó édesapának és nagyapának legyen áldott a kedves emléke.

— **A zöldségtermelés érdekében.** Darányai Ignác földmivélségi miniszter január hó 26-re szaktanácskozást hívott egybe a zöldségtermelés és bolgár-kerítészet előmozdítása tárgyában. A szaktanácskozás elé megvitatás végett a miniszter részletes kérdőpontokat terjeszt, amelyek vonatkoznak az ország egyes vidékein létesítendő mintazöldségtermelő-telepekre, valamint a termelés és értékesítés kérdéseinek egyéb részleteire.

Várandós állapotban

levő anyáknak nincs jobb barátjuk, mint a SCOTT-féle Emulsió. Testi gyengeség és bágyadság ha kinozza őket, úgy a SCOTT-féle Emulsió épp oly csodálatos, mint kielegítő hatással jár. Uj erőt és új életkedvet kölcsönöz a SCOTT, mintha varázsital lenne. De még több örömet okoz a szülőknek, ha a csecsemő megszülül, mert egészséges színeiben és erős formájában a szülők különösen gyönyörködnek. Ez onnan van, mert az anya által bevett

SCOTT-féle Emulsió.

Az Emulsió vásárlásánál a gyermekét is táplálta s erősítette, SCOTT-féle Emulsióval mindkettőre a legkellemezőbb hatást gyakorolta. VI. 5—1 hálaát köziük figyelembe venni. Egy eredeti üveg ára 2 K. 60 fillér.

* Ami jól illik, az a szervezetnek rendszeresen hasznosabb, mint a visszatetsző dolgok, különösen gyógyszerek. A Scotti-féle Emulsió feltétlenül jó ízű, könnyen emészthető összeállítású csukamajonajnak, melyet gyermekek is előszeretettel vesznek. Kapható a gyógyszerárakban.

* Egy lépéssel előre. Nyomasztó gazdasági helyzetünkben örömmel kell üdvözölnünk minden olyan magyar terméket, mely alkalmas arra, hogy hasonló külföldi gyártmányt kiszorítson. Egy ilyen eseményről kell most hírt adnunk. A már külföldön is hírneves Brazay Kálmán — cég mely az elején áll az úttörő magyar nagykereskedelemlékek, sikereinek számát megint gazdagította egygyel. Ez a siker a Brazay-féle Kalogén sósorszez fogkrémhez fűződik, amely felmulnathatatlannal kitűnő szer a fogak építésben tartására, továbbá a szajapolásra. Csin és praktikus dologban pedig áratlanul áll a fogkrém tartalmazó tubus is. A Brazay-féle sósorszeznek már világira van, nyomdokba lép most a Kalogén, amely a magyar tudás diadala.

Messaline
Radium
Lousine
Taffet

Selyem

és Henneberg selyem 75 kr.-tól feljebb, bérmentes és Minta postafordultával.

Megrendelések bármely nyelven intézendők: an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich. (1)

Nyilttér*)

Felolsszerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.

Kiadótalajdonos „Szentés és Vidéke“ könyvnyomd

Haszonbérbe adandó

Horváth Ilona férj. Nagy Sándor örökösei szikháti 53 hold legelő és kaszáló földjük, és Horváth Jenő 1 hold bökényi hereföldje. Ertekezni lehet Horváth Gyula-útca 35. sz. a.

Gerőcz Lajos

református lelkésznek kurcaparti (Kiss Pál-féle) háza f. évi Szent-György napjától kezdve melék épületeivel együtt haszonbérbe kiadó.

Szabó Antal

derekegyház oldali tanítónak III. ker. Lakos-útca 27. szám alatt háza kedvező feltételek mellett eladó. 2—1.

Ertekezhetni a tulajdonossal vasárnapokon fenti szám alatt, esetleg hétköznapokon a „Szentés és Vidéke“ kiadóhivatalában.

Eladó olajgyár.

Olajgyár, négy szobás lakóházzal, a tulajdonos betegsége miatt, kedvező feltételek mellett, a gyári berendezéssel vagy anélkül, tehát esetleg a ház külön is eladó. — Közvetítők díjaztatnak.

Ertekezhetni öv. Freund Lajosné tulajdonossal. 5—1.

MEGHÍVÁS.

A SZENTESI

TAKARÉKPÉNZTÁR

1908. évi január hó 29-én délelőtt 9 órakor, saját házában

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívattak.

Tárgysorozat:

1. A felügyelő-bizottságba 2 tagnak 1 évre leendő megválasztása.
2. Jegyzőkönyv hitelesítése 2 részvényes tag megválasztása.

Szentés, 1908. évi január hó 18-án.

Kiss Zsigmond
elnök.

Jegyzet. Kivonat az alapszabályok 22. §-ából. A közgyűlésen csak oly részvényes bír szavazattal, ki részvényesnek, vagy az erről szóló zálogleveleinek az intézet hivatalában való felmutatása mellett igazolványát és szavazati jegyzeit a közgyűlés előtti nap délelőtt 12 óráig már megszerelte s részvényeit úgy a rendes, mint a rendkívüli közgyűlés előtt 90 nappal a saját nevére jegyzetten átrátta.

Kivonat az alapszabályok 19. §-ából. A közgyűlés tárgyai 8 nappal a közgyűlés előtt az intézet hivatalos helyiségében kitűve, a részvényesek által megtekinthetők.

Szentés város polgármesterétől.

580—1908. szám.

Hirdetmény.

A Szentésen lévő loállomány, valamint a teherhordásra használható szamarak, öszvérek—szamarak és öszvérek, továbbá a teherhordásra és személyszállításra alkalmas autómobilok, úti mozdonyok, önműködő mozdonyok, szántómozdonyok és útcai hengerek, végül a kocsi, szekerek, teherhordásra alkalmas nyergek és hevederek 1908. évi összeírásával Dr. Szántó Lajos jegyzőt biztam meg.

Ezen munkát teljesítésére a 1908. évi január hó 21-től bezárólag február hó 1-ig terjedő időtartamot, — az összeírás helyiségéül pedig Dr. Szánthó Lajos jegyzőnek a tulajurcai kertben lévő hivatalos helyiségét tűzöm ki.

A bejelentések megtételére a délelőtt 9—12-ig és délután 2—5 óráig terjedő időt tűzöm ki a vásár- és ünnepnapoknak kivételével, mely napokon csak délelőtt 9—12 óráig fogadtatnak bejelentések.

A bejelentéseknek a fenti határidőben való megtételére s az adatok bemondására azzal a figyelemmel kell hívnom fel a közönséget, hogy a bejelentést elmulasztók, vagy a lovak, szekerek és egyéb összeírás alá kerülő tárgyak pontos számát elitkolók érzékeny bírsággal fognak sújtatni.

Szentésen, 1908. évi január hó 6 napján.

2—1

Dr. Mátéffy
polgármester.

Helyi ügynök,

kinek kereskedők és pékségek körében nagy ismeretsége van, az élelmicikkek sorába tartozó árúnak elárulására minden nagyobb városban alkalmazást nyer. Ajánlatok:

„Rendkívüli eredmény
135. sz. alatt Mosse Rudolffhoz,
Reichenbergbe intézendők.

MEGHÍVÓ.

A Szentési Központi Takarékpénztár Részvénytársaság

1908. évi január hó 22-ik napján délelőtt tíz órakor saját helyiségében

RENDES KÖZGYŰLÉST

tart, melyre a részvényeseket tisztelettel meghívom.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az 1907-iki üzleti évről szóló zárszámadás és a nyereményfelosztási tervezet beterjesztése, az igazgatóság és a felügyelő bizottság erre vonatkozó jelentése és a szokásos felmentvények megadása.

2. Évi költségelírványzat megállapítása és az ingók leltárának bemutatása.

3. Az alapszabályok 16. §-a 7. pontjának megfelelő indítványok tárgyalása, melyek három nappal a közgyűlés megtartása előtt az elnökhöz vagy az igazgatósághoz beadattak.

4. Igazgatósági javaslat a tisztviselői nyugdíjügy rendezése tárgyában.

5. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes választása.

Szentés, 1908. január hó 8-án.

Dr. Mátéffy Ferenc,

2—2.

alelnök.

Jegyzet: A felügyelő bizottság által megvizsgált zárszámadás, az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentésével a közgyűlést megelőző nyolc nappal az intézet helyiségében, a részvényesek által leendő megtekintés végett eredetben közszemlére kitett.

Rendszeres takarékoság.

Értesítés.

A Hódmezővásárhelyi Népbanknál H.-M.-vásárhelyen. heti 1 korona befizetés és csekély pótdíj ellenében

1000 azaz egyezer koronát,

biztosíthat magának minden 20 és 60 év közötti ember, aki az intézetnek ujjonnan szervezett takarékbiztosítási osztályába előzetes orvosi vizsgálat alapján tagul belép. A befizetések hetenkint teljesítendő, az intézet által takarékbetétként kezeltetnek és 4 százalékkal kamatoztatnak.

E befizetések bármikor felmondhatók, a mely esetben az erre vonatkozó szabályzatok értelmében a teljesített befizetések vissza fizetnek.

A mennyiben a heti befizetését 15 éven át pontosan teljesi a 15-ik év végén minden 1 korona heti betét után 1000 azaz egyezer koronát kap.

Ha pedig a befizető 15 éven belül bármikor elhal az esetben törvényes örökösei, vagy az általa előre kijelölt kedvezményezett kap

1 korona heti betét után 1000, azaz Egyezer koronát.

Részletes felvilágosítást ad és tag felvételt eszközöl helyben:

CSILLAG JÓZSEF

„Dordrecht“ életbiztosító társaság főügynöksége, Kosuth-útca. Dr. Reis ház.

LEOPOLD GYULA Budapest, Erzsébet-körút 41. 200 sz. 77. Kézírtásos könyvtár

GARVENS-SZIVATTYUK
rendkívül olcsók,
csak elsőrendű minőség,
Kérjen határozottan:
Garvens-szivattyút
Garvens-művek, WIEN XX/2.
Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tyúkszem-el, borkeményedést
azonnal eltávolít a Kaiser-féle
TYÚKSZEMHAL
ára 70 fillér.
A legjobb és legértesebb
készszer az
ERŐ SÓSBORSZESZ
ára 2 K, 1 K és 30 fillér.
Postán szállítja utánvét mellett a
KOSMOS vegyszert és koz-
metikai laboratórium.
GYÖR, BAROSS-UT.

Csmege-konzervek
BARTA-féle erdei gyümölcsbőfűt,
sajt, szörpök, gomba- és fűszél-
konzervek, nemze borvizek,
— legkisebb minőségben szállít
előkelőbb minőségűek is a
Felkai Konzervgyár, Barta József
Felka (Szepes megye). — Kérjen árjegyzéket!

BÉLHURUT
(hasmenés), gyomorgerjesztő legelőbb gyógy-
szere a BARTA-féle fekete áfonya-
gyógybőr, kapható a győri Gyógyászati
Kül. 6 útv. 8-4-ét természetesen szállít
előkelőbb minőségűek is a
TOKAJI CHINA-VASBOR.
Rendkívül kellemes ízű, erősíti, tisztítja a vért.
Kis üveg ára 2-30 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszárakban.
Postán küldi: **KOBONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálviter.

PLATSCHEK VILMOS
elismert legelőcsőbb, legszolidabb
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház. (Károlyi-körút).

RIVOLI fényképezési és festészeti műtermében
BUDAPEST, VII., RAKÓCZI-ÚT 30.
készülnek csak elsőrendű művészes
kivitelben fényképnagyítások, aquarell-
és olajfestmények. Másolatok selgemma,
bárszagra, fára, elefántcsontra stb. Brassz, fémre, fűz stb.,
apró üvegfestményekkel. Porcellánba égetett fényképek sík-
kövekre stb. Miről küldjek ingyen és bérmentve árjegyzéket?

DIGESTOL GLÜCK
legelőkeleltesebb emésztőpor

Doboz 2 kor.
Postai szállítás „FEHER GALAMB” győri gyártár
BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93
Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Meglelő haladás!
FICHTENIN
a legelőlőbb, szabadalmilag védett szer, mely mindenképpen fért-
get a laktában 49 ut, mint mindenféle berény, vére-
és levettentés és egyéb kelet- és nyugati károsító álland-
kázat és azok pótlásá azonnal megélt.
Legelőhathóbb rákzer emnyog és darázs ellen.
Használati utasítás szerint való eljárás mellett biztosítjuk
a feltétlen eredményt.
Veséreképviselet Magyarországon részerei:
DIAMANT és VADAS
Budapest, VII., Damjanich-u. 36. — Telefon 21-51.

BOGDANY
szerencsése páratlan!
Vasároljunk osztály-
sorsjegyet csakis
BOGDANY S.
városi sorsjegyiroda r.-t.-nál
BUDAPEST, KÁROLYI-KÖRÚT 20.

Dr. KOVÁCS
KÉZPASZTÁJA
8 nap alatti biztosan hat.
Tégelye K 1-20
Dr. KOVÁCS gyógytára
Budapest, Gyár-utca 17.
„Tollast-útszok” ingyen.

Ha fáj a feje használjon
azonnal
Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,
mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntít.
1 doboz 1 kor. 30 fillér. — Minden gyógyszerárban és drogeriában kapható.
Férfi-
ter **BERETVÁS TAMÁS** gyógyszer-
KISPEST, Rákóczi-
utca 2.
Ingyen postai szállítás 8 doboz rendeléskor.

PARIS SPALODA
Szahodás: Simon Pál
Budapest, VI., Váci-körút 25. sz.
100 szoba 2-30 K-ál feljebb, kizárólagos-
ul és műveltségűekkel együtt. Tűz-
biztonság, kiváló étterem. Világos vacs-
reggélőhely az összes pályaudvarok és
házik felől.

Meljük vendéglőben étkezik Budapesten?
Schuller Kaszinó-éttermében
VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz.
Elsőrendű konyha! Naponta zene-csilló!

Dr. KOVÁCS J.
hemopatiai rendelő-intézet
MÉRT betegségeiben
szerezők számára
Budapest, Váci-körút 18. sz.

KATZER
szőrmóruul előtanunk és üzlet-
világos el vannak terjedve.
Első és legmagyabó
melyükár ellen védő részv. társ.

Köhögés, rekedtség és
hurut ellen nincs jobb a
RÉTHY-FÉLE
PEMETEFÜCUKOR
Vásárlásnál azonban vigyáz-
zunk és határozottan RÉTHY-
félélt kérjük, mivel sok ha-
szontalan utánzata van.
I DOBOZ 60 FILLÉR
Csak RÉTHY-félélt fogadjunk el!

Ónodi Géza
Kurcpartí-útcái, most Tóth József-útcái
háza eladó,
esetleg haszonbérbe kiadó. 3-3.

Dr. Füsti Molnár Sándor
ügyvédnek nagyhegyi szőlője
szabadkézből eladó.
Értekezhetni a tulajdonossal na-
ponkint a Szentesi takarékpénztárnál.
Vekerzúg 22. számú — Szűrszabó Nagy
Imre-féle tanyán Mees Balogh Mi-
hálnak 22 darab, hizónak
vagy magnak való, a leg-
szob szőke faj sülője
ELADÓ.

Értekezni lehet a helyszínen, vagy
Keresztes Nagy Györgynél II. kerület
Széchenyi-útca 52. szám alatt levő
házánál. 2-2.

Eladó
Balogh Jánosnak, kistókei
állomás mellett levő anyján, egy
anyakoca 8 darab ötödik hetes
malacává. 2-2.

Szőke István
Kossuth Lajos-útcái házánál három
útcái szoba, mellékhelyiségekkel Szt-
György naptól **berbeadó.** Aház-
ban vízvezeték is van.
Ertekezni lehet a tulajdonossal
ugyanott.

Kiadó lakás.
Öz. Szathmáry Lajosné Báró Hub-
ker-útcái házánál 3 padolt szoba,
konyha, éléskamra, pince, továbbá
a liszt-üzlet és a mellette lévő bolt-
helyiség Szent-György naptól kezdve
k i a d ó.
Értekezni a tulajdonossal a hely-
színen. 3-2.

Ház eladás.
III. tized Szilfa-útca 4 szám alatt,
(Régi zsidó iskola-útca néhai L ó v y
M á r t o n n é h á z a, mely áll 4 szoba,
2 konyha és az összes szükséges mel-
lékhelyiségekből, nagy udvartérral
e l a d ó.
Bármikor megtekinthető s a vé-
tel iránt értekezni lehet Krebs—Kun-
szenmártoni állatorvossal. 2-2.

Alapított 1860-ban

Szentes város legrégibb és legszolidabb ékszerüzlete.

Elsőrangú összeköttetésem folytán abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy mindent közvetlenül gyárból vásárolva, — arany, ezüst és drágakő ékszertárgyakat és evőeszközöket, gyűrűket, láncokat, órákat és tájtek árúkat a Kossúth-téri ev. ref. bérházban levő Ékszerüzletemben a legjutányosabban és a legdivatosabb fazonban szolgálhatom ki t. vevőimnek s vállalom arany és ezüst tárgyak javítását.

Csaknem ötven éve a szentesi piacon levő Ékszerüzletemnek látogatása tehát teltétlenül érdekében áll mindenkinek, aki e nemű szükségleteit előnyösen akarja fedezni.

Áram olcsóságáról és árúim izléses voltáról könnyen meggyőződést szerezhet magának egy vásárlással bárki is.

Szentesen, 1907. okt. hó.

26—1

Csillag Armin arany- és ezüstműves.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a

fényképészeti felvételeket

és egyéb fényképészeti munhálatokat folyó 1907. évi. István király napjától kezdve, a legmodernebb művészi követelményeknek megfelelőleg felszerelt **UJ**

műtermemben

fogom eszközölni.

Hegedűs Vilmos Utóda,
Hegedűs Cecilia
fényképész.

(Weisz-udvar mellett.)

3 db. vislítőfénykép 1 K. 50 f.
3 db. kab.-fénykép 4 Kor.

3 db. nagy mak.-fénykép 6 K
3 db. boudoir „ 8 K

Kiadó lakás.

Kovács János mézárós II. kerület, Szedes Imre utca 1-50 számú házában 3 szobás padolt szobából, konyha, speiz, pincével, külön elkerített udvarból álló lakás jutányosan kiadó és Szent-György napján elfoglalható. 3—2.

Elado ház.

Néh. Szilávik János IV. t. Sáfrán Mihály utca 31 szám alatt háza szabad kézből eladó.

Értekezni lehet Dr Vecseri Sándor ügyvéddel.

Fontos

üzemeknek és viszonteladókknak
Legjobb beszerzési forrás kö-
tőkben.

A j a n l u n k:

Gazdasági kötőket Koton és Köpperből 40 fill. — 1. 30. koronáig.

Klotdász kötőket és széles női Klotdász 20 fill. — 3.00 kig.

Gyermekempír kötők Köpperből, Klotból liszterből 15 fill. — 1.00 koronáig, melyek minden nagyságban kaphatók.

Női reformkötőket 120—130 ctm. hosszban 1.29 fill. — 3.00 koronáig mosókélmé, Klot és liszterből.

Mindenemű női fehéreneműt, mint ingeket, korzeteket, alsó szoknyákat, alsó nadrágokat előnyösen beszerezhetni egyedül:

REICH és ADLER, eplitz iB

mech. himző, kötény és fehéreneműgyárból.

Mintaküldemény körülbelül 50 korona értékű. Szétküldés bérmentve, utánvétellel.

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁGNÁL.

Eredeti csomagokban kapható:

Eisler Lajosnál.

1 KORONÁS

heti betétes rész-
jegyek már je-
g y e z h e t ő k a

KÖZPONTI TAKARÉKPÉNZTÁR

Az Oblatt-féle ház kiadó

1908. április 24-ére lehetőleg egészben.
Értekezni lehet Dr. PÉTER ALBERT
Ügyvéd úrnál SZENTESEEN, vagy a tulaj-
donosnál, BUDAPEST, Vörösmarty-utca
5—4. 6 (Levélileg is.)

Dr. Ecséri Lajos

felsőréti tanyáján fias sertések és hi-
zónak való süldők eladók. 3—1

Védjegy: „Horgony!”

A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller
pótléka

egy régióknak bizonyított háziészere, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult kőbőrszénénél, cauználnál és meghűlések-nél, bodörzéses képpen használatra. Figyelmeltetés. Silány hamisítványok miatt bevasárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegygel és a Richter orvószerkezessel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben K—50, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz” Prágában.
Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.